

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

økonomiske baggrund — såvel den internationale udvikling efter krigen som den økonomiske udvikling her i Danmark efter krigen —, og man har endvidere søgt på grundlag af oplysninger om balanceplan, Marshallhjælp m. v. at opstille udsigterne for den allernærmeste fremtid. Som resultat af de i kommissionen stedfundne drøftelser og foretagne undersøgelser foreslår kommissionen, at prisloven forlænges og ændres på forskellige punkter.

Regeringen har gennemgået den af kommissionen afleverede foreløbige betænkning vedrørende prisloven og kan tiltræde såvel kommissionens almindelige bemærkninger som det af kommissionen stillede forslag til ændring af prisloven.

Med hensyn til spørgsmålet om den økonomiske baggrund for nødvendigheden af en prislov skal jeg ganske henvise til kommissionsbetænkningens fyldige redegørelse.

Vedrørende forslagets enkelte bestemmelser skal jeg ligeledes henvise til de meget indgående bemærkninger, der findes i kommissionens betænkning og i de af kommissionen udarbejdede bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer.

Det væsentlige i kommissionens forslag bygger på, at den senere tids forbedrede vareforsyning har muliggjort, at der på et større område end tidligere er kommet konkurrence indenfor handel og industri, og at det med den heraf følgende mulighed for fri prisdannelse ikke længere vil være nødvendigt at opretholde de noget stive kalkulationsregler, der findes i den nugældende prislovs § 8, stk. 2 og 3. En medvirkende faktor til, at man fra kommissionens side kan foreslå, at disse bestemmelser udgår, er også den, at de faste kalkulationsregler har pålagt ikke blot prismyndighederne, men også — og i endnu højere grad — erhvervslivet og dets organisationer stort arbejde og mange udgifter.

Ved det nu foreliggende forslag er bibeholdt den tidligere prislovs bestemmelser i § 8, stk. 1, om, at urimelige priser og forretningsbetingelser er forbudt. I det efterfølgende stykke er givet en nærmere vejledning for, hvad der skal forstås ved urimelige priser; det er ikke herved tilsigtet at give en detaljeret stiv kalkulationsregel, men kun en fremhævelse af de momenter, der naturligt må komme i betragtning ved en prisberegning, således omkostninger ved indkøb, fremstilling, hjemtagelse, forhandling og transport. Endvidere skal der ved prisfastsættelsen tages hensyn til varens kvalitet og betydningen for anvendelsen i produktion og forbrug, og prisen skal svare til den pris, hvortil varen vil kunne sælges fra den kreds af virksomheder, der anvender hensigtsmæssig teknik ved fremstilling og fordeling.

Vedrørende spørgsmålet om avancen skulle der under fri prisdannelse kun rent undtagelsesvis være anledning til at skride ind. Da bestemmelserne i § 8 imidlertid også vil omfatte områder, hvor vareknaphed eller andre forhold end truste, monopoler eller lignende — for hvilke de hidtidige bestemmelser fortsat må gælde — kan hindre den fri prisdannelse, er det anset for nødvendigt at opretholde en bestemmelse om, at avancen skal være rimelig. Ved bedømmelsen heraf skal hensyn tages til, om konkurrencen indenfor det pågældende område kan anses for at være tilstrækkelig virksom til at sikre fri prisdannelse.

I forbindelse med forslaget til ændring af § 8 foreslås ændring i den tidligere prislovs § 13 vedrørende fastsættelsen af maksimalpriser og maksimalavancer. Som rettesnor for priskontrolrådets fastsættelse af maksimalpriser m. v. foreslås det, at de samme principper, som bringes i forslag for den enkelte virksomheds prisansættelse, skal lægges til grund; endvidere gives der en positiv bestemmelse om, at priskontrolrådet ved sin fastsættelse af priserne skal give mulighed for en rimelig nettoavance. En rimelig nettoavance må være en avance svarende til den nettoavance, der normalt vil kunne opnås, såfremt fri prisdannelse var gældende, og dette har kommissionen også givet udtryk for. Samtidig har kommissionen udtalt — hvad jeg ligeledes kan tiltræde —, at det i forhold til prisniveauet før krigen sædvanligt væsentligt forhøjede prisniveau måtte tilsige, at priskontrolrådet måtte fastholde den praksis, at nettoavancen, hvor forholdene ikke talte herimod, hverken procentvis eller absolut måtte overstige den før krigen gældende nettoavance.

Såvel vedrørende bestemmelserne i § 8 som i § 13 har man i kommissionen været inde på spørgsmålet om, hvorvidt man til brug for en prisberegning skal lægge den faktiske indkøbspris eller dagsprisen. Det er den almindelige opfattelse, at det ville være rigtigt at anvende dagsprisen, genanskaffelsesprisprincippet, der — bortset fra detailhandelen — var det almindelige før krigen. Under hensyn til, at forholdene imidlertid endnu ikke er normale, og at særlige forhold kan gøre sig gældende, f. eks. hvor der er tale om salg af klausulerede varer